

Plan van aanpak integraal toezicht Kijfhoek

Aanleiding

In 2013 is er een integraal handhavingsplan opgeleverd voor de inrichting Kijfhoek. De uitvoering van dit plan is nooit volledig en constructief opgepakt. De laatste tijd is het onrustig op Kijfhoek en vinden er onderzoeken naar incidenten plaats. Dit vormt de aanleiding om het eerder opgestelde handhavingsplan te herzien en hier een toekomstbestendig integraal toezichtsplan van te maken.

Stakeholders

Meerdere organisaties zijn betrokken bij het opstellen en het uitvoeren van de aanpak van integraal toezicht op de veiligheid op Kijfhoek. Deze stakeholders zijn weergegeven in onderstaande cirkel. In de middelste cirkel staan de partijen waar structurele afspraken gemaakt worden. In de buitenste ring staan stakeholders die afhankelijk van de ontwikkelingen en situatie op het terrein betrokken zullen worden. Deze partijen zullen agendalid worden en uitgenodigd en betrokken worden wanneer de situatie daarom vraagt.

Vaste stakeholders

- *Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) – Gevaarlijke Stoffen*
Het team gevaarlijke stoffen van ILT kijkt naar gevaarlijke stoffen en de handelingen die hiermee plaatsvinden. Zo wordt bijvoorbeeld naar de staat van de ketel op een ketelwagon gekeken. De basis voor dit toezicht is vastgelegd in de Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen (WVGS), het Besluit Vervoer Gevaarlijke Stoffen (BVGS) en het RID (regelgeving voor Internationaal spoorvervoer van gevaarlijke goederen).
- *Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) – Spoor (Afd. Veilige Mobiliteit)*
ILT is gemandateerd door ISZW om toezicht te houden op de Arboveiligheid (signaaltoezicht) en mensen die op het spoor werken. ILT ziet toe op de treinen, wagens (inclusief inhoud), de handelingen die met treinen en wagens uitgevoerd worden, het heuvelproces en op de infrastructuur. De basis voor dit toezicht is vastgelegd in de Spoorwegwet. De spoorwegemplacements worden steekproefsgewijs geïnspecteerd. Hierbij wordt onder meer gekeken naar preventiebeleid, veiligheidsmanagementsystemen en werkzaamheden aan het spoor.
- *Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ)*
OZHZ verleent namens het bevoegde gezag een Omgevingsvergunning aan Kijfhoek. De gemeente Zwijndrecht is het bevoegde gezag, waarbij de provincie een zogenaamde Verklaring van geen Bedenkingen (VVGB) afgeeft. Deze VVGB betreft het milieudeel, inclusief externe veiligheid, van de vergunning. De VVGB wordt volledig opgenomen in de Omgevingsvergunning. Met de voorschriften in de Omgevingsvergunning wordt een acceptabel veiligheidsniveau voorgeschreven aan vergunninghouder ProRail. OZHZ is verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van deze voorschriften.
- *Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ)*
De VRZHZ is verantwoordelijk voor de brandweerzorg, rampenbeheersing en crisisbeheersing. De VRZHZ heeft in 2010 een aanwijsbeschikking bedrijfsbrandweer opgelegd, waarmee ProRail verplicht is om een aantal voorzieningen en maatregelen op het gebied van incidentbestrijding te nemen. De VRZHZ ziet toe op het naleven van deze verplichtingen. De VRZHZ adviseert het bevoegd gezag bij het opstellen van de Omgevingsvergunning op het gebied van brandveiligheid(smaatregelen) en externe veiligheid. De VRZHZ stelt rampenbestrijdingsplannen (preventief) op.
- *Waterschap Hollandse Delta (WSHD)*
Het waterschap Hollandse Delta heeft als waterbeheerder de zorg voor het watersysteem. WSHD heeft als bevoegd gezag voor de waterkwaliteit aan een Watervergunning verleend. Het draagt o.a. zorg voor het waterpeil, de aan- en afvoer van water in watergangen en oppervlaktewater en het ziet toe op bescherming van de waterkwaliteit door het reguleren van lozingen en (grond)wateronttrekkingen. Bij calamiteiten kan het waterschap bijdragen aan het voorhanden hebben en/of krijgen van voldoende bluswater

Incidentele stakeholders

- *Gemeente Zwijndrecht*

De gemeente Zwijndrecht heeft de toezichtstaak voor de bouw- en sloopactiviteiten op de inrichting Kijfhoek. Wegens de incidentele aard van hun rol, is er aansluiting gezocht met de gemeente op dit vlak, maar vormen zij geen structureel onderdeel van het integrale toezicht.

- *Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW)*

ISZW is verantwoordelijk voor toezicht op de veiligheid van de rangeerders. Ze controleert of werkgevers en werknemers zich houden aan de wetten en besluiten op het gebied van arbeid. Hierbij richt ze zich op bijvoorbeeld te lange werktijden en hoge risico's voor veiligheid of gezondheid van werknemers. ILT voert namens ISZW op Kijfhoek het toezicht uit voor wat betreft aanrijdgevaar bij werkzaamheden aan de infrastructuur. ISZW wordt wel direct betrokken wanneer er een dodelijk ongeval op het terrein plaatsvindt.

Doel van integraal toezicht

Vanzelfsprekend is het hoogste doel van integraal toezicht de veiligheid op het terrein verbeteren. Daarnaast heeft integraal toezicht de volgende doelen:

- Efficiëntie en effectiviteit van het toezicht verbeteren
- Onderlinge communicatie en informatie-uitwisseling verbeteren
- Door het uitvoeren van integrale inspecties er op toe zien dat ProRail en de betrokken spoorwegondernemingen de regels beter naleeft.

Stimuleren van ProRail en de betrokken spoorwegondernemingen om hun veiligheidsmanagementsysteem te implementeren en te monitoren. Een gewenste bijkomstigheid van integraal toezicht is dat er gezamenlijk een heldere boodschap aan de betrokken partijen op de inrichting wordt afgegeven.

Aanpak

De aanpak voor integraal toezicht bestaat uit de volgende componenten:

- 4x per jaar een overleg met de stakeholders
- Tenminste 3x per jaar een gezamenlijke controle met inspectieteams in wisselende samenstellingen
- Terugkoppeling van de resultaten

Structureel overleg vaste stakeholders

Uit de overleggen met de stakeholders is een behoefte naar voren gekomen om structureel bij elkaar te komen. Dit zal plaatsvinden met een frequentie van één keer in het kwartaal. Als vaste stakeholdergroep vormen we hiermee een aanspreekpunt voor lokale overheid en nationale overheid. De locatie van de overleggen zal wisselen. OZHZ plant de overleggen in voor het eerste jaar. Na een jaar zal geëvalueerd worden of deze frequentie de juiste is. Voorafgaand aan het overleg zal geïnventariseerd worden bij de vaste stakeholders of er een andere stakeholder nog aan tafel gewenst is.

Vaste agendapunten van dit overleg zijn:

- inspectieresultaten delen

- informatie uitwisselen
- incidenten
- planning Kijfhoek over ontwikkelingen
- gezamenlijke controle-momenten afstemmen
- evaluatiemoment

Aan het eind van elk jaar zal een wat grotere evaluatie plaatsvinden en een doorkijk naar het jaar erna. Op basis hiervan zullen de overleggen voor het nieuwe jaar worden ingepland. OZHZ neemt hierin het voortouw.

Gezamenlijke controle

Een gezamenlijke controle is een effectieve manier om integraal naar de veiligheidssituatie op Kijfhoek te kijken vanuit verschillende rollen en expertises. Daar waar gezamenlijk belang is, heeft het meerwaarde om gezamenlijk op te treden.

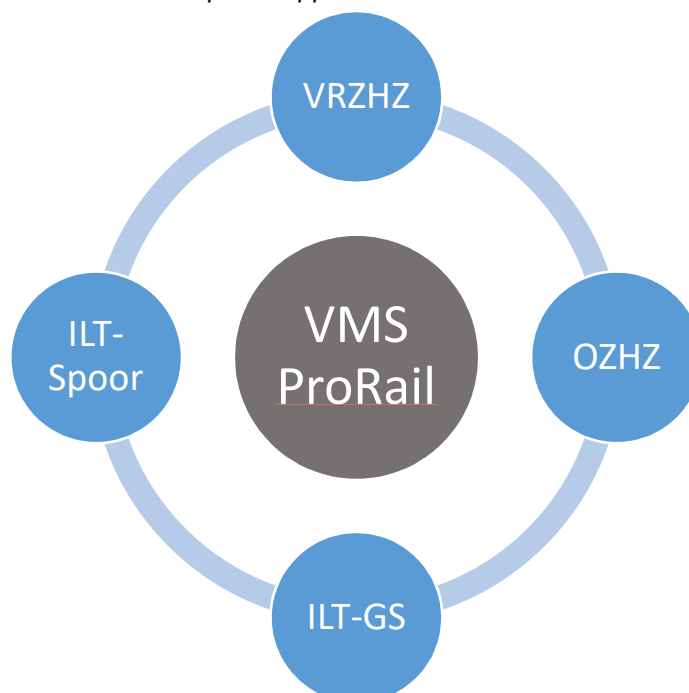
Structurele controles Kijfhoek

Elke toezichthoudende instantie op Kijfhoek heeft een eigen frequentie van controles en aandachtspunten/ bevoegdheden op welke grond het controleert. Hierin zit echter op sommige vlakken een heldere link en gezamenlijk belang. Dit vormt de basis voor het organiseren van structurele gezamenlijke controles.

Rol van veiligheidsmanagementsysteem

Een belangrijke gemene deler binnen de verschillende vormen toezicht van de verschillende organisaties is het belang van het veiligheidsmanagementsysteem (VMS). Vooralsnog is dit VMS van ProRail. Naar aanleiding van het Crisislab-rapport is geadviseerd dat het VMS integraler dient te worden en betrekking moet hebben op meerdere partijen (dus ook de onderaannemers en de vervoerders) en de samenwerking hiertussen op Kijfhoek.

Afbeelding: VMS ProRail. De overheidspartijen houden toezicht op de status en naleving van het VMS en gaan dit integraler en in samenspraak oppakken.

Het VMS is ook een belangrijk middel voor ProRail om de controle terug te krijgen. Tijdens audits (zowel intern door ProRail als extern door bevoegde toezichthouders) kan gekeken worden wat er in het VMS en de bijbehorende procedures is afgesproken en of dit wordt nageleefd op de werkvloer. In het kwartaaloverleg zal het VMS de aandacht krijgen en ook via een jaarlijkse inspectie (zie tabel).

In onderstaande matrix staan de toezichthoudende instanties ingevuld, met hierin belangrijke gezamenlijke aandachtspunten voor de controle.

Organisaties	Aandachtspunten tijdens controle	Frequentie	Opmerkingen
VRZHZ, OZHZ, ILT , WSHD	VMS	1x per jaar	Dit betreft het VMS van Kijfhoek. Ter voorbereiding op de eerste controle zal het VMS goed doorgenomen dienen te worden met elkaar om aan de voorkant goed helder krijgen wat de verdeling en verantwoordelijkheden zijn van de toezichthoudende instanties bij een controle. Om hier een goed gedeeld beeld van te krijgen, zal de uitkomst hiervan besproken worden op managementniveau voordat de controle plaats gaat vinden. Hier wordt een voorbereidende sessie voor ingepland. In deze sessie zal ook bepaald worden waar de focus van de controle op gaat liggen, zodat de organisatie die gecontroleerd wordt zich hier goed op kan voorbereiden.
VRZHZ & OZHZ & Waterschap Hollandse Delta	- Brandweeraanwijzing - Onderhoud van brandveiligheid-systemen en installaties voortvloeiend uit de Wabovergunning - VMS - Wabovergunningen en voorschriften - Bereikbaarheid (bijv. het	1x per jaar	Voeren af en toe al gezamenlijk inspecties uit

	buiten werking staan van gedeeltes en meldingen hiervan) • Watervergunning en voorschriften • Incidentenregistratie • Eventueel bemonstering lozing vanuit bodembeschermende voorziening. • Inspectie afscheiders		
OZHZ, ILT-GS en ILT-Spoor	Meerwaarde van de controle zit hem voor alle partijen met name in het kennis en informatie uitwisselen ter plaatse en mogelijkheid voor OZHZ om op de sporen te kunnen kijken om totaalplaatje Kijfhoek scherp te kunnen houden. Ook zaken zoals druppellekkages kunnen hier besproken worden.	1x per jaar	In juli heeft hier de eerste gezamenlijke controle voor plaatsgevonden. Beide partijen vonden dit van meerwaarde.

Uiteraard kunnen de inspecties worden uitgebreid en met een hogere frequentie plaatsvinden, wanneer de situatie hierom vraagt. In de structurele gezamenlijke overleggen wordt gekeken of er extra controles nodig zijn en in welke samenstelling met welke aandachtspunten.

Informatie delen: signaaltoezicht, incidenten en ongewone voorvallen

Bij en na incidenten en ongewone voorvallen wordt bekeken welke informatie al direct gedeeld wordt en welke informatie kan wachten tot het volgende overleg. Hierin kunnen de toezichthoudende instanties van elkaar leren en weer input genereren voor de structurele controles. Daarnaast kan het bij bepaalde ontwikkelingen (zoals grote werkzaamheden) gewenst zijn een controle met een bepaalde samenstelling van toezichthouders te plannen. Ook kunnen partijen mede door meer afstemming en overleg zaken voor elkaar waarnemen, wanneer dit nodig en/of gewenst is. Zo kan er voor ISZW signaaltoezicht plaatsvinden en ook voor de gemeente Zwijndrecht kan er, wanneer er ontwikkelingen rondom bouw of vragen zijn over de situatie op het terrein, signaaltoezicht worden uitgevoerd

Terugkoppeling

Er wordt periodiek vanuit OZHZ een update gegeven aan de raad over de meldingen en incidenten op Kijfhoek. Inmiddels zijn de overleggen over ongewone voorvallen en het voortgangsoverleg samengevoegd in het kwartaaloverleg met ProRail, OZHZ, VRZHZ en ILT. Relevante bijzonderheden die tijdens dit kwartaaloverleg besproken worden, zullen in een tweemaandelijks terugkoppeling

aan de raad worden meegenomen. Deze wordt gepubliceerd op de website van de gemeente Zwijndrecht.

Borging

Op uitvoeringsniveau wordt bepaald wie deelneemt aan het structurele overleg. Evaluatie is een belangrijk aandachtspunt binnen de overleggen, wegens de dynamiek op Kijfhoek zelf en in de betrokken organisaties. Alles overziend constateren we dat de aandachtspunten van het spelregelkader uit 2014 (bereikbaarheid van wagens met gevaarlijke stoffen en druppellekkages) in dit plan van aanpak zijn verwerkt. Na een jaar zal er een evaluatiemoment worden gehouden, waarin dit plan van aanpak tegen het licht wordt gehouden en aangepast wordt waar nodig.